

УДК 378.147: [373.5.011.3-051:796/799]

Лариса Синіговець

ORCID 0000-0002-6187-3564

Асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання,
Глухівський національний університет імені Олександра Довженка
(Глухів, Україна) E-mail: sinigovets1974@gmail.com

Ігор Синіговець

ORCID 0000-0002-4456-4399

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри фізичної реабілітації,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
(Чернігів, Україна) E-mail: senegovets@ukr.net

Сергій Гаркуша

ORCID 0000-0002-7120-1446

Researcher ID AAC-7275-2020

Scopus-Author ID 57195972217

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки, психології та методики фізичного виховання,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: biotex@ukr.net

ТЕХНОЛОГІЧНА СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ З КРАЄЗНАВСТВА І ТУРИЗМУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Статтю присвячено розгляду актуальних питань впровадження технологічної системи підготовки майбутніх учителів фізичної культури з краєзнавства і туризму в умовах дистанційного навчання. Проведено теоретичний аналіз сучасних технологій дистанційної форми навчання студентів у різних галузях освіти. Розглянуто особливості використання технологічної системи підготовки студентів з краєзнавства і туризму в умовах дистанційного навчання.

Мета дослідження – визначити технологічну систему підготовки майбутніх учителів фізичної культури з краєзнавства і туризму в умовах дистанційного навчання.

Методологія. У процесі дослідження застосовано наукові методи аналізу, синтезу, узагальнення даних науково-методичної літератури та Internet-ресурсів з питань впровадження засобів і методів дистанційного навчання в освітній процес, моделювання структури процесу навчання з краєзнавства і туризму майбутніх учителів фізичної культури в умовах дистанційного навчання.

Наукова новизна роботи полягає в узагальненні знань про можливості впровадження дистанційного навчання в навчальний процес підготовки майбутніх фахівців за спеціальностями «Середня освіта. Фізична культура», «Фізична культура і спорт»; розроблена технологічна система дистанційного навчання студентів з краєзнавства і туризму, особливості її використання за формами робіт, визначені види контролю та методика оцінювання.

Висновки. Аналіз використання інформаційних технологій сприяє підвищенню ефективності пізнавальної діяльності і самостійної роботи студентів, розроблена технологічна система підготовки дозволяє забезпечити високий рівень диференціації матеріалу; удосконалити контроль та корекцію одержаних знань; формувати навички пошукової діяльності у галузі краєзнавства і туризму; забезпечити доступ до пошукових систем та електронних бібліотек, інших інформаційних систем та ресурсів.

Ключові слова. інформаційні технології, технологічна система підготовки, дистанційне навчання, краєзнавство, туризм.

Постановка проблеми. Дистанційні засоби навчання будуть мати основну роль в удосконаленні системи освіти. У світі накопичено значний досвід впровадження систем дистанційного навчання, які використовують сучасні телекомунікаційні технології, комп'ютерні мережі та системи безпосереднього телевізійного мовлення. Вітчизняний та закордонний досвід розвитку системи освіти вказує на те, що майбутнє її пов'язано з використанням дистанційного навчання. Ефективна реалізація переваг, що надає

дистанційне навчання можлива лише за умови надання процесам його впровадження та розвитку ознак системності, керованості та прогнозованості. Вивчення принципів, технологій, логіки і валідності дистанційного навчання, ретельне дослідження ефективності систем дистанційного навчання і контролю знань є важливою і актуальною проблемою, яка потребує вирішення. Дистанційне навчання як форма навчання передбачає організацію освітнього процесу, за якої більшість педагогічних заходів і процедур здійснюються з використанням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій за умови територіальної відокремленості викладача і студента.

Актуальність роботи. Дистанційне навчання студентів передбачає пошук нових організаційних структур, форм занять, впровадження інформаційних технологій. Основними видами забезпечення дистанційного навчання є методичне, програмне, технічне, інформаційне, організаційне.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Згідно положення про дистанційне навчання, затверджене Наказом МОН України від 25.04.13 № 466, стверджується, що під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [10].

На даний час даній проблемі присвячена значна кількість науково-методичних праць, монографій, проведені міжнародні, всеукраїнські конференції, де розглядалися питання теорії і практики, моделі, технології, перспективи, тенденції, розвиток, удосконалення, досвід, впровадження дистанційних форм навчання в закладах вищої освіти.

В монографії С. В. Антошук, В. О. Гравіт, 2015 [1] проаналізовано стан дистанційного навчання як форми навчання та педагогічної технології, сформульовано основи організації дистанційного навчання із врахуванням особливостей післядипломної педагогічної освіти, що дало змогу науково обґрунтувати напрями подальшого впровадження технологій дистанційного навчання в освітню діяльність вищих навчальних закладів. Описано також інноваційну систему педагогічного контролю і методику оцінювання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що пройшли апробацію в низці педагогічних експериментів, а також всебічно розглянуто забезпечення дистанційного навчання.

В колективній монографії В. Г. Гетта, С. М. Єрмак та ін., 2017 [5] з'ясовані теоретичні, методичні та організаційні питання дистанційного навчання студентів вищої школи. Зміст монографії має загальнодидактичний характер, але в той же час, спрямований на впровадження дистанційного навчання на технологічних факультетах. Значна увага приділена методичному забезпеченню дистанційного навчання, підготовці студентів та викладачів до нього та основним технологіям його проведення.

У монографії Р. М. Горбатюк, В. В. Кабак, 2015 [6] здійснено аналіз стану готовності майбутніх інженерів-педагогів до використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності. Теоретично обґрунтовано інноваційні педагогічні технології навчання та їх місце в розвитку професійно-педагогічного мислення студентів вищого навчального закладу. Визначено організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх інженерів-педагогів до використання засобів комп'ютерних технологій. Розроблено модель підготовки майбутніх інженерів-педагогів вищих навчальних закладів до професійної діяльності засобами комп'ютерних технологій, яка дозволяє формувати узагальнені професійні знання та вміння.

В. В. Ягупов, Л. М. Петренко, С. Г. Кравець та ін., 2019 [8] У монографії викладено концептуальні засади дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах, зокрема обґрунтовуються методологічні засади та принципи дистанційної форми навчання у системі професійно-технічної освіти, а також представлено концепцію підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах за дистанційною формою навчання. Розроблено методичні основи підготовки педагогів системи професійно-технічної освіти до впровадження дистанційного навчання кваліфікованих робітників, обґрунтовано розвиток готовності педагогів професійно-технічних навчальних закладів до впровадження дистанційного навчання кваліфікованих робітників, розроблено методику підготовки педагогічних працівників до дистанційного навчання кваліфікованих робітників, а також репрезентовано практику створення дистанційних курсів.

Особливостям дистанційного навчання та впровадження інформаційно-комунікативних технологій в галузі фізичного виховання і спорту присвячена значна кількість наукових і методичних праць.

Н. О. Беліковою, 2014 [2] висвітлені окремі аспекти системного впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання для оптимізації процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту. Розкрито особливості роботи з навчально-методичним контентом електронного сайту інформаційної підтримки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту

На переваги використання змішаної форми навчання на спеціальності фізична культура і спорт має ряд переваг як для викладача, так і для студента вказують Н. Ю. Борейко, Л. Л. Азаренкова. В умовах інформаційного середовища при великій кількості інформації студент повинен вміти її отримувати, аналізувати та використовувати. Розроблений дистанційний курс дає змогу підвищити ефективність навчального процесу, покращити самоконтроль та відповідальність, збільшити зацікавленість та мотивацію до навчання студентів спеціальності «Фізична культура і спорт» [3].

В. В. Гейтенком, Ю. С. Сорокіним, 2020 [4] визначені методологічні засади, основні підходи, завдання та методіку проведення організаційно-педагогічних умов дистанційних технологій навчання зі студентами спеціальності фізична культура і спорт. Визначено умови організації навчального процесу із використанням дистанційної технології Moodle, її переваги і недоліки.

О. Даниско, О. Корносенко, І. Тараненко, 2020 [7] визначили специфіка та перспективи використання дистанційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, представили фрагменти практичного впровадження дистанційних технологій в освітній процес, що дозволяє організувати освітні ресурсозбагачене середовище, налагодити в ньому навчальну взаємодію поміж викладачем і студентом.

С. Лазоренком, 2021 [9] розроблено педагогічну систему формування інформаційно-цифрової культури майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах змішаного навчання, визначені критерії та показники, початкового, середнього і високого рівнів сформованості.

О. В. Отравенко, 2018 [11] розкриває питання використання сучасних інформаційних технологій навчання у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури. Автор стверджує, що у поєднанні очної, заочної та дистанційної форм навчання, під впливом комп'ютерних програм та розробки курсів дистанційного навчання підвищився рівень знань майбутніх учителів фізичної культури.

Н. О. Терентьєвою, 2019 [14] представлено позитивні та негативні аспекти впровадження дистанційної форми навчання для здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців зазначених спеціальностей з урахуванням особливостей студентського контингенту та специфіки регіону. Виокремлено перспективні можливості розвитку дистанційної освіти для окреслених спеціальностей з урахуванням особливостей цільової аудиторії, зокрема, зростання кількості працюючих магістрантів та магістрантів, які отримують додаткову вищу освіту, майбутніх фахівців зі столичних регіонів, які прагнуть отримати недорогу додаткову вищу освіту засобами дистанційного навчання; зростанням кількості магістрантів зазначених спеціальностей, які перебувають на службі у Збройних Силах України та силових структурах. Наголошено на необхідності врахування особливостей регіону та ментальності його населення при переході на дистанційну освіту.

Мета дослідження – визначити і обґрунтувати технологічну систему підготовки майбутніх учителів фізичної культури з краєзнавство і туризму в умовах дистанційного навчання.

Методологія. У процесі дослідження застосовано наукові методи аналізу, синтезу, узагальнення даних науково-методичної літератури та Internet-ресурсів з питань впровадження засобів і методів дистанційного навчання в освітній процес, моделювання структури процесу навчання з краєзнавства і туризму майбутніх учителів фізичної культури в умовах дистанційного навчання.

Наукова новизна роботи полягає в узагальненні знань про можливості впровадження дистанційного навчання в навчальний процес підготовки майбутніх фахівців за спеціальностями «Середня освіта. Фізична культура», «Фізична культура і спорт»; розроблена технологічна система дистанційного навчання студентів з краєзнавства і туризму, особливості її використання за формами робіт, визначені види контролю та методика оцінювання.

Результати. Завдання формування мотивації студентів до краєзнавчо-туристської діяльності з учнями є найважливішою і разом з тим надзвичайно важкою в реалізації. Як нам представляється, основні шляхи полягають у формуванні у студентів установок: на соціально-значущу діяльність з школярами засобами краєзнавства; усвідомлення ціннісного потенціалу краєзнавства і туризму для процесу виховання школярів; спрямованість на гуманістичні загальнолюдські цінності, людинолюбство, добро, справедливість, віру в позитивне, успіх людини. Ухвалення даних орієнтувань є основоположним у системі цінностей студентів і, набуваючи для них особового сенсу, є важливим показником мотиваційного компоненту.

Взаємодія викладач-студент відбувається в синхронному і в асинхронному режимах. Синхронний режим (on-line) – студенти і викладач одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання в чаті, відеоконференції, тощо), асинхронний режим (off-line) – студенти і викладач взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, соціальні мережі.)

Систематизувавши педагогічний досвід, у ході власних досліджень, нами запропонована технологічна підсистема. При впровадженні інформаційних технологій нами було враховано, що процес навчання, який безпосередньо пов'язаний із процесом викладання краєзнавства і туризму, традиційно включає три етапи: орієнтовний або інформаційний, виконавчий і контрольнo-коригувальний (рис. 1).

На інформаційному етапі студентам пропонувався до вивчення навчальний матеріал у вигляді лекцій, на виконавчому етапі передбачалось виконання студентами практичних завдань, які вони виконували опираючись на знання, отримані на попередньому етапі, а контрольнo-коригувальний етап забезпечував перевірку розв'язку і його можливої корекцію.

Розглядаючи навчальну діяльність на інформаційному етапі студент одержував інформацію шляхом ознайомлення з електронними дидактичними матеріалами, на виконавчому етапі виконував практичне та самостійне завдання на застосування отриманих знань, зразки та інструкції до яких також представлені в електронному вигляді, а контрольнo-коригувальний етап забезпечував самоперевірку отриманих знань та перевірку виконання завдання і його можливої корекцію, використовуючи комп'ютерну тестову програму.

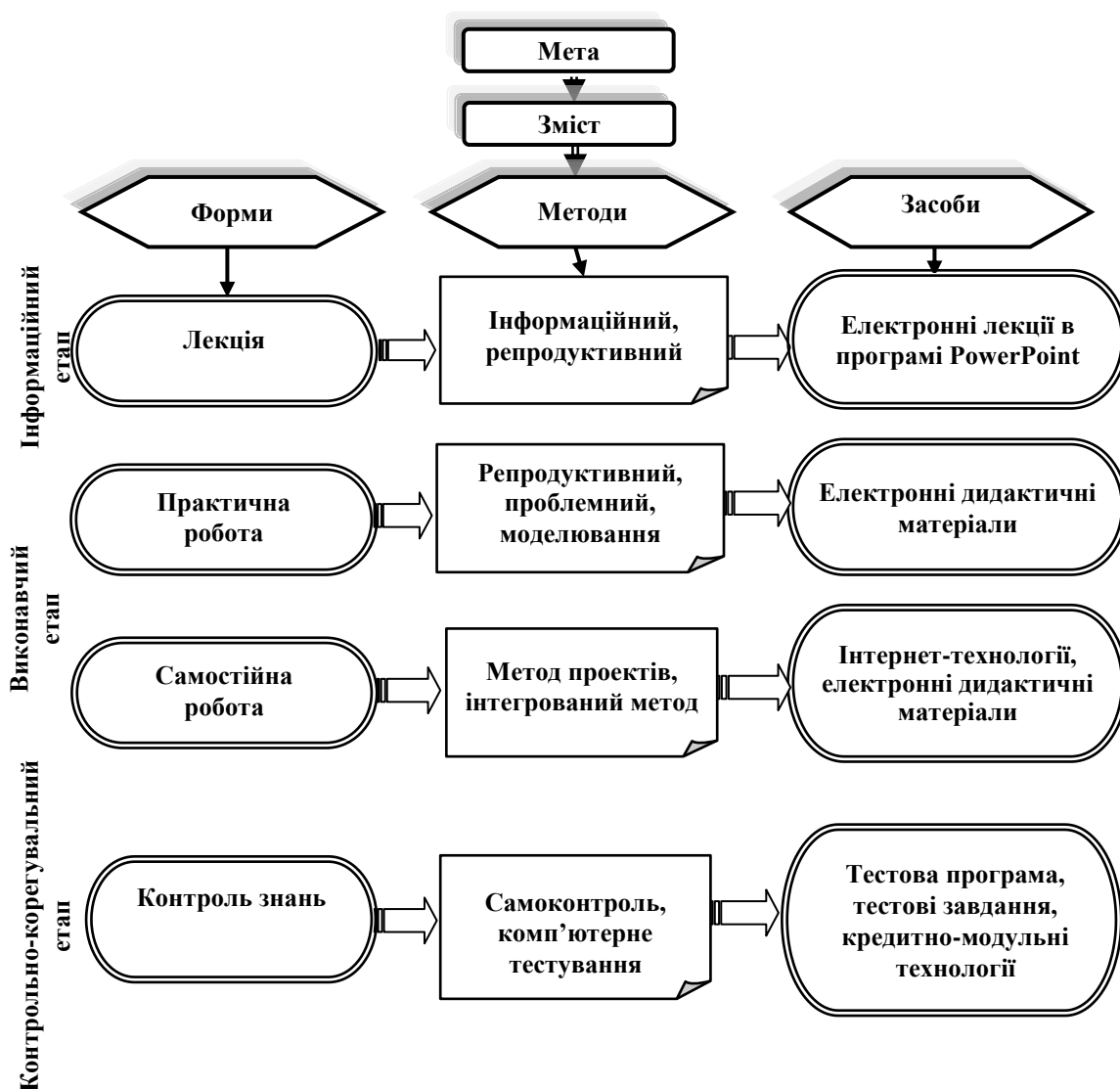

Рис. 1. Система процесу навчання краєзнавчо-туристичних дисциплін з використанням інформаційних технологій

Як відомо, основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

В залежності від особливостей взаємодії викладач-студент в процесі проведення лекції ними запропоновано моделі «лекція зі зворотнім зв'язком», «діагностика», «інструмент викладача» (рис. 2).

Таким чином, під час викладання лекційного матеріалу лекції, направлені на формування понять, пропонувалось вивчати як лекції зі зворотним зв'язком. З цією метою використовувались презентації, наприкінці яких викладачем пропонувалось відповісти на питання, представлені у вигляді тестових завдань у кінці лекції. Лекції закріплення понять викладались з використанням лекції-діагностики, яка передбачала можливість самоконтролю, що забезпечувався системою гіперпосилань.

Під час виконання практичної роботи, в залежності від етапу, застосування інформаційних технологій передбачалось наступним чином: на етапі актуалізації опорних знань краєзнавства використовувалась як лекція-діагностика; після цього студент отримував практичне завдання та інструкцію до його виконання (рис. 3).

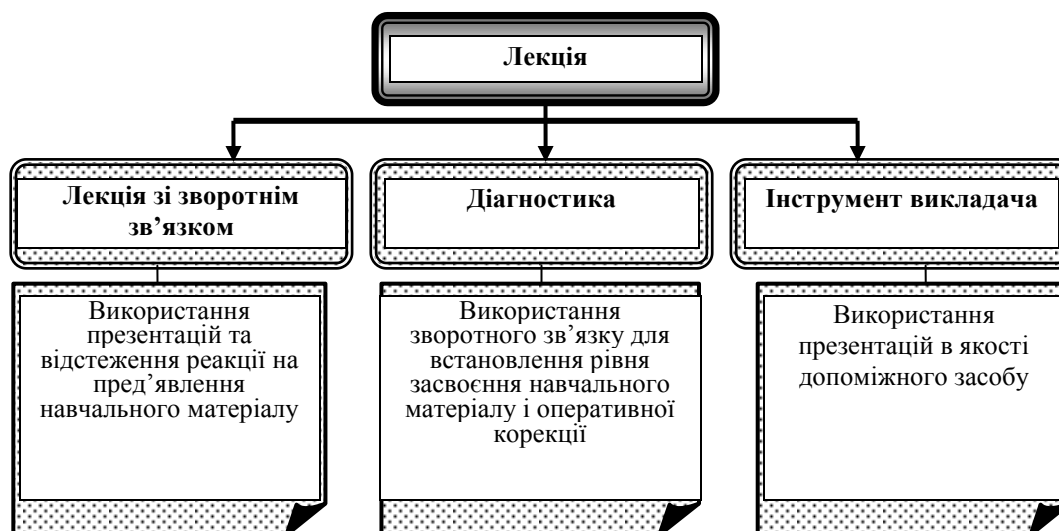

Рис. 2. Моделі лекцій з використанням інформаційних технологій

Рис. 3. Використання інформаційних технологій в процесі практичних занять

При виконанні самостійного завдання для реалізації власних задумів та ідей, втілення яких забезпечувало виконання завдання, студент сам обирав необхідні засоби та прийоми ІТН. При оцінці самостійного завдання ми звертали увагу насамперед, на креативність при його виконанні та пошук нетривіальних підходів до вирішення поставлених завдань (рис. 4).

Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота, навчальні заняття, практична підготовка, контрольні заходи. Основною формою організації навчального процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

Самостійна робота студентів включає вивчення основних і додаткових навчально-методичних матеріалів у різному виконанні; виконання індивідуальних, контрольних, тестових та інших завдань; написання курсових робіт, тематичних методичними матеріалами, у тому числі з мережевими або автономними мультимедійними електронними підручниками, практикумами; роботу з базами даних віддаленого доступу.

Основними видами навчальних занять з краєзнавства і туризму за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

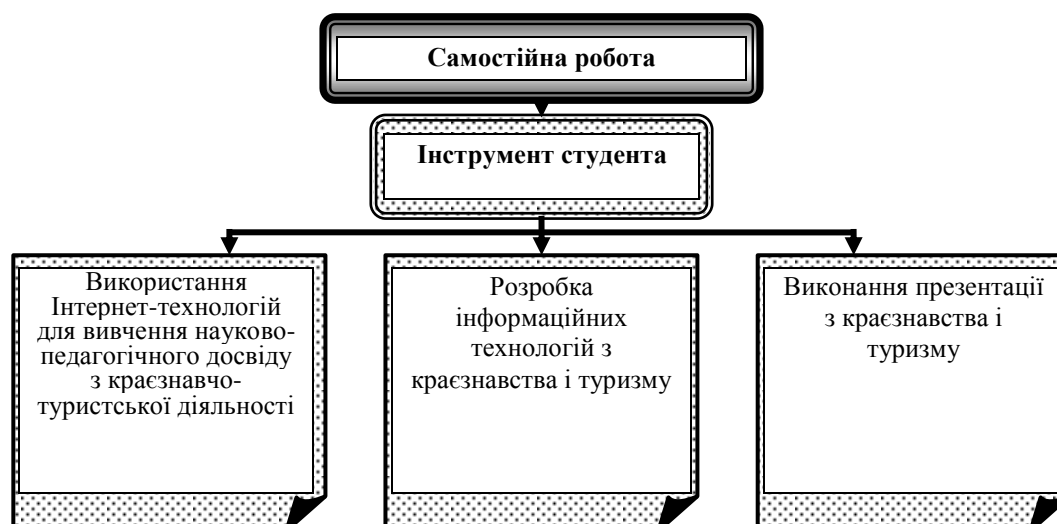

Рис. 4. Використання інформаційних технологій в процесі самостійної роботи

Індивідуальні завдання з дисципліни (реферати, контрольні, курсові, кваліфікаційні роботи), що виконуються під час самостійної роботи сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань на практиці. Види індивідуальних завдань з навчальних дисциплін визначаються робочим навчальним планом. Наявність позитивних оцінок, отриманих студентом за індивідуальні завдання, є необхідною умовою допуску до семестрового контролю з даної дисципліни.

На різних етапах дистанційного навчання використовуються різні види контролю: попередній, поточний, підсумковий.

Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок, компетенцій студентів з усіх розділів предмету, який буде вивчатися. Результати вхідного тестування дають можливість викладачеві спланувати спільну роботу, діагностувати прогалини в знаннях, визначити, на які теми слід виділити більше часу, тобто сформувати індивідуальну освітню траєкторію студента.

Поточний контроль здійснюється в повсякденній роботі з метою перевірки засвоєння матеріалу. Поточний контроль успішності здійснюється методом самоконтролю і за допомогою тестування студентів та фіксування результатів, а також в процесі спілкування викладача та студента. Цей вид контролю зазвичай співвідноситься із завершенням тем курсу або модулів. Такий контроль повинен обов'язково передувати переходу до нової теми, модулю, новому виду навчальної діяльності. Його підсумки викладач обов'язково повинен враховувати у своїй подальшій роботі. Поточний контроль у дистанційному навчанні має важливий дидактичний сенс, оскільки дає можливість адекватно оцінювати навчальні результати і вчасно коригувати помилки і прогалини в знаннях студента.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу. Його завдання – визначити досягнутий рівень підготовки студента.

При контролі знань під час дистанційного навчання використовуються такі методи педагогічного контролю як:

- *тестовий* (використання тестів з одним або декількома правильними варіантами відповіді, які проводяться в комп'ютерній системі дистанційного курсу);
- *письмовий* (написання есе, що відсилаються викладачеві через Інтернет-технології або спілкування студента через чат);
- *усний* (використання аудіо та відеоконференцій). Даний метод дозволяє вирішити проблему особистісного контролю знань, адже при дистанційному навчанні може виникнути ситуація, що за студента вирішує завдання інша людина.

Щодо основних методів контролю, що можуть бути застосовані в дистанційному навчанні, то до них належать наступні.

Спостереження за навчальною діяльністю. При дистанційному навчанні студенти та викладач розділені в просторі і в часі, тому традиційні методи безпосереднього спостереження за навчальною діяльністю замінюються методами опосередкованого спостереження. Система дистанційного навчання «Moodle» дозволяє контролювати всі навчальні дії. Викладач бачить, коли і в якій послідовності студент проходив навчальні матеріали, скільки часу витратив на вивчення того чи іншого розділу, виконання тесту, які допустив помилки.

Тестування. Одними з основних переваг використання тестування є можливість автоматизації обробки результатів і практично моментальний зворотний зв'язок між студентом та навчальним матеріалом. Причому тестовий контроль включає в себе організаційну та виховну складові, оскільки на

виконанні тестових завдань будуватиметься істотна частина дистанційного навчання, а за відсутності дисципліни і відповідального підходу до даної роботи втрачається сенс навчання. Отже, в системі дистанційного навчання акцент необхідно робити на навчальному тестуванні, яке передбачає тісну інтеграцію процесу навчання і контролю навчання.

Педагогічне оцінювання – процес систематичного збору даних про знання та уміння студентів. Він є та невід’ємним елементом освітньої діяльності, забезпечує зворотний зв’язок з викладачем для виявлення ефективності організації та проведення освітнього процесу, а також служить як мотивація (стимулювання) до активної пізнавальної діяльності. Результат підсумкового контролю визначати за результатами чотирьох видів контролю (практичних занять, модульного контролю, самостійної та індивідуальної роботи) з використанням відповідних вагових коефіцієнтів за формулою:

$$O_{\text{п}} = O_1 \cdot \text{ВК}_1 + O_2 \cdot \text{ВК}_2 + O_3 \cdot \text{ВК}_3 + O_4 \cdot \text{ВК}_4$$

де: $O_{\text{п}}$ – підсумкова оцінка; O_1, O_2, O_3, O_4 – середньоарифметичні оцінки практичних занять, модульного контролю, самостійної та індивідуальної роботи; $\text{ВК}_1, \text{ВК}_2, \text{ВК}_3, \text{ВК}_4$ – вагові коефіцієнти вказаних видів робіт ($\sum \text{ВК} = \text{ВК}_1 + \text{ВК}_2 + \text{ВК}_3 + \text{ВК}_4 = 1,0$).

Висновки. Аналіз використання інформаційних технологій сприяє підвищенню ефективності пізнавальної діяльності і самостійної роботи студентів, розроблена технологічна система підготовки дозволяє забезпечити високий рівень диференціації матеріалу; удосконалити контроль та корекцію одержаних знань; формувати навички пошукової діяльності у галузі краєзнавства і туризму; забезпечити доступ до пошукових систем та електронних бібліотек, інших інформаційних систем та ресурсів.

References

1. Антошук С. В., Гравіт В. О. Основи організації дистанційного навчання в післядипломній педагогічній освіті [Електронний ресурс] : науковий посібник. Суми : НІКО. 2015. 180 с. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/218892867.pdf>.
Antoshchuk, S. V., & Hravit V. O. (2015). *Osnovy orhanizatsiyi dystantsiyynoho navchannya v pislyadyplomniy pedahohichniy osviti* [Fundamentals of distance learning organization in postgraduate pedagogical education] [Electronic resource]: *a textbook*. Sumy: NIKO. 180 p. Retrieved from URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/218892867.pdf> [in Ukrainian].
2. Белікова Н. О. Прикладні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. 2014. Вип. 118(2). С. 21-24.
Belikova, N. O. (2014). *Prykladni aspekty vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy u profesiyiniy pidhotovtsi maybutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannya ta sportu* [Applied aspects of the use of information and communication technologies in the professional training of future specialists in physical education and sports]. *Visnyk Chernihivskoho Natsionalnoho Pedagogichnoho Universitetu. Seria: Pedagogichni Nauky. Fizychnne vykhovannia i sport – Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences. Physical education and sports*. Vol. 118(2). P. 21-24. [in Ukrainian].
3. Борецько Н. Ю., Азаренкова Л. Л. Використання змішаної форми дистанційного навчання на спеціальності «Фізична культура і спорт». *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту*. 2017. № 1. С. 16-19.
Boreyko, N. Yu., & Azarenkova, L. L. (2017). *Vykorystannya zmishanoyi formy dystantsiyynoho navchannya na spetsial'nosti «Fizychna kul'tura i sport»* [Use of the mixed form of distance learning on the specialty «Physical Culture and Sport»]. *Naukovo-metodychni osnovy vykorystannya informatsiynykh tekhnolohiy v galuzi fizychnoi kultury i sporty – Scientific-methodological foundations of the use of information technologies in the field of physical culture and sports*. № 1. P. 16-19. [in Ukrainian].
4. Гейтенко В. В., Сорокін Ю. С. Організаційно-педагогічні умови дистанційних технологій навчання зі студентами спеціальності «фізична культура і спорт». [Електронний ресурс] *Теорія і методика професійної освіти. Інноваційна педагогіка*. Випуск 29. Т. 1. 2020. С. 93-97. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/29/part_1/20.pdf.
Geitenko, V.V., & Sorokin, Yu.S. (2020). *Orhanizatsiyno-pedahohichni umovy dystantsiynykh tekhnolohiy navchannya zi studentamy spetsial'nosti «fizychna kul'tura i sport»* [Organizational and pedagogical conditions of distance learning technologies with students of the specialty «physical culture and sport»]. [Electronic resource]. *Teoriya i metodyka profesiyynoyi osvity. Innovatsiyina pedahohika – Theory and methodology of professional education. Innovative pedagogy*. Issue 29. Vol. 1. P. 93-97. Retrieved from URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/29/part_1/20.pdf. [in Ukrainian].
5. Гетта В. Г., Єрмак С. М., Дзевага Г. В., Шульга О. М., Повечера І. В., Носовець Н. М., Коляда А. М. Дистанційне навчання : дидактика, методика, організація [Електронний ресурс] : монографія. Чернігів. 2017. 286 с. URL : erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/6650.
Getta, V. G., Yermak, S. M., Dzevaga, G. V., Shulga, O. M., Pozhera, I. V., Nosovets, N. M., et al. (2017). *Dystantsiyne navchannya: dydaktyka, metodyka, orhanizatsiya* [Distance learning: didactics, methodology,

- organization] [Electronic resource]: monograph. Chernihiv. 286 p. Retrieved from URL: erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/6650 [in Ukrainian].
6. Горбатюк Р. М., Кабак В. В. Підготовка майбутніх інженерів-педагогів до професійної діяльності засобами комп'ютерних технологій [Електронний ресурс] : монографія. Луцьк : ВМА «ТЕРЕН». 2015. 264 с. URL : https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/Monogr_Gorb_Kabak.pdf.
Horbatyuk, R. M., & Kabak, V. V. (2015). Pidhotovka maybutnikh inzheneriv-pedahohiv do profesiyanoi diyal'nosti zasobamy komp'yuternykh tekhnolohiy [Preparation of future engineer-pedagogues for professional activity by means of computer technologies] [Electronic resource]: monograph. Lutsk: VMA «TEREN». 264 p. Retrieved from URL : https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/Monogr_Gorb_Kabak.pdf [in Ukrainian].
 7. Даниско О., Корносенко О. Тараненко І. Специфіка та перспективи використання дистанційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту [Електронний ресурс]. *Екстрене дистанційне навчання в Україні*: монографія / За ред. В. М. Кухаренка, В. В. Бондаренка. Харків : Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. С. 185-196. URL : http://monograph_ekstr_dyst_navch.pdf.
Danysko, O., Kornosenko, O. & Taranenko, I. (2020). Spetsyfika ta perspektvyvy vykorystannya dystantsiynykh tekhnolohiy u protsesi profesiyanoi pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv z fizychnoyi kul'tury i sportu. [Specificity and prospects of the use of remote technologies in the process of professional training of future specialists in physical education and sports]. [Electronic resource]. *Emergency distance learning in Ukraine*: monograph. Kharkiv: «Edition of KP City Printing House». P. 185-196. Retrieved from URL : http://monograph_ekstr_dyst_navch.pdf [in Ukrainian].
 8. Дистанційне навчання в системі професійно-технічної освіти [Електронний ресурс] : монографія / авт. кол. В. В. Ягупов, Л. М. Петренко, С. Г. Кравець та ін. / За наук. ред. В. В. Ягупова. Житомир : «Полісся». 2019. 234 с. URL : https://lib.iitta.gov.ua/723483/1/Дистанц_навчання.pdf.
Yagupov V. V., Petrenko L. M., & Kravets S. G., et al. Dystantsiynе navchannya v systemi profesiyno-tekhnichnoyi osvity. (2019). [Distance learning in the system of professional and technical education] [Electronic resource]: monograph / author. number, and others. Zhytomyr: Polyssia. 234 p. Retrieved from URL : https://lib.iitta.gov.ua/723483/1/Дистанц_навчання.pdf [in Ukrainian].
 9. Лазоренко С. Теорія і практика формування інформаційно-цифрової культури майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах змішаного навчання. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2021. Том 9. № 2. С. 38-47. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol9i2-005>.
Lazorenko, S. (2021). Teoriia i praktyka formuvannia informatsiino-tsyfrovoi kultury maibutnikh fakhivtsiv fizychnoi kultury i sportu v umovakh zmishanoho navchannia [Theory and practice of forming the information-digital culture of future specialists in physical culture and sports in the context of blended learning]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*. Vol. 9, № 2. P. 38-47. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol9i2-005> [in Ukrainian].
 10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 року №446 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny vid 25.04.2013 roku №446 «Pro zatverdzhennya Polozhennya pro dystantsiynе navchannya». (2013). [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated April 25, 2013 No. 446 «On approval of the Regulation on distance learning»] [Electronic resource]. Retrieved from URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> [in Ukrainian].
 11. Отравенко О. В. Вплив сучасних інформаційних технологій на якість професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури [Електронний ресурс]. *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту*. 2018. № 2. С. 70-73. URL: <http://journals.uran.ua/itfcs/article/view/132522/128976> Accessed on: May 23, 2018.
Otravenko, O. V. (2018). Vplyv suchasnykh informatsiynykh tekhnolohiy na yakist' profesiyanoi pidhotovky maybutnikh uchyteliv fizychnoyi kul'tury. [The impact of modern information technologies on the quality of professional training of future physical education teachers]. *Naukovo-metodychni osnovy vykorystannia informatsiynykh tekhnologii v galuzi fizychnoi kultury i sporty – Scientific-methodological foundations of the use of information technologies in the field of physical culture and sports*. № 2. P. 70-73. Retrieved from URL: <http://journals.uran.ua/itfcs/article/view/132522/128976> Accessed on: May 23, 2018 [in Ukrainian].
 12. Терентьева Н. О. Особливості дистанційної підготовки магістрантів факультетів фізичної культури [Електронний ресурс]. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 69. №1. С. 139-148. URL : file:///C:/Users/Downloads/admin,+2492-11476-1-CE+_1_+E+%5E%5E.pdf.
Terentyeva, N. O. (2019). Osoblyvosti dystantsiynoi pidhotovky mahistrantiv fakul'tetiv fizychnoyi kul'tury [Peculiarities of distance training of master's students of the faculties of physical culture]. [Electronic resource]. *Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya – Information technologies and teaching aids*. Vol. 69. No. 1. P. 139-148. Retrieved from URL : file:///C:/Users/Downloads/admin,+2492-11476-1-CE+_1_+E+%5E%5E.pdf. [in Ukrainian].

Larisa Sinigovets

ORCID 0000-0002-6187-3564

*Assistant of the department of theory and methods of physical education,
Glukhiv national pedagogical university named after Alexander Dovzhenko
(Glukhiv, Ukraine) E-mail: sinigovets1974@gmail.com t*

Igor Synigovets

ORCID 0000-0002-4456-4399

*Candidate of science in physical education and sports,
associate professor of Physical Rehabilitation,
National University «Chernihiv Polytechnic»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: sinigovets4@gmail.com*

Serhii Harkusha

ORCID 0000-0002-7120-1446
Researcher ID AAC-7275-2020
Scopus-Author ID 57195972217

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
head of the department of pedagogy, psychology and methods of physical education,
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»,
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: biomex@ukr.net*

TECHNOLOGICAL SYSTEM OF TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL CULTURE IN LOCAL STUDY AND TOURISM IN THE CONDITIONS OF DISTANCE EDUCATION

The article is devoted to consideration of topical issues of implementation of the technological system of training future teachers of physical culture in local history and tourism in the conditions of distance learning. A theoretical analysis of modern technologies of distance education of students in various fields of education was carried out. The peculiarities of the use of the technological system of training students in local history and tourism in the conditions of distance learning are considered.

The purpose of the research is to determine the technological system of training future teachers of physical education in local history and tourism in the conditions of distance learning.

Methodology. In the process of research, scientific methods of analysis, synthesis, and generalization of data from scientific and methodological literature and Internet resources on the implementation of distance learning tools and methods in the educational process, modeling of the structure of the process of learning local history and tourism of future physical culture teachers in the conditions of distance learning were applied.

The scientific novelty of the work consists in the generalization of knowledge about the possibilities of introducing distance learning into the educational process of training future specialists in the specialties «Secondary education. Physical culture», «Physical culture and sport»; a technological system of distance learning of students in local history and tourism was developed, the peculiarities of its use according to the forms of work, the types of control and evaluation methods were determined.

Conclusions. Analysis of the use of information technologies contributes to increasing the efficiency of cognitive activity and independent work of students, the developed technological system of training allows to ensure a high level of material differentiation; to improve control and correction of acquired knowledge; to form skills of search activities in the field of local history and tourism; provide access to search engines and electronic libraries, other information systems and resources.

Keywords: information technologies, technological training system, distance learning, local history, tourism.

Стаття надійшла до редакції: 04.03.2023

Рецензент – доктор педагогічних наук, доцент **Багінська О.В.**